

2025/1734

2025 8 13

EUROPOS CENTRINIO BANKO SPRENDIMAS (ES) 2025/1734**2025 m. liepos 31 d.****dėl apsaugos priemonių, susijusių su pagrindinių sandorio šalių prieiga prie Eurosistemos vienos
nakties paskolos TARGET sistemoje (ECB/2025/29)**

EUROPOS CENTRINIO BANKO VALDANČIOJI TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 127 straipsnio 2 dalies pirmą ir ketvirtą įtrauką ir 127 straipsnio 5 dalį,

atsižvelgdama į Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statutą, ypač į jo 3 straipsnio 1 dalį ir 17, 18 ir 22 straipsnius,

kadangi:

- (1) pagal Europos Centrinio Banko gaires (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) ⁽¹⁾ valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionaliniai centriniai bankai (toliau – euro zonos NCB), naudodamiesi specialia krizių valdymo priemone, gali suteikti vienos nakties paskolos galimybę pagrindinėms sandorio šalims (PSŠ) (toliau – PSŠ paskolos galimybė). Tokios PSŠ turi būti įsteigtos euro zonoje ir atitikti Gairėse (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) nustatytus reikalavimus (toliau – tinkamos PSŠ). Tais atvejais, kai tinkamos PSŠ dienos pabaigoje negrąžina dienos paskolos, jos gali naudotis PSŠ paskolos galimybe automatiškai perkeldamos negrąžintą dienos paskolą, neprašydamos išankstinio Valdančiosios tarybos patvirtinimo;
- (2) euro, kaip valiutos, atveju Eurosistemos centriniai bankai bendrai vykdo emisijos centrinio banko funkciją PSŠ atžvilgiu. Atsižvelgiant į šią funkciją, yra nustatomi reikalavimai, susiję su finansinio patikimumo ir patikimo likvidumo rizikos valdymo apsaugos priemonėmis, kurių turi laikytis tinkamos PSŠ, taip pat atitikties šiems reikalavimams vertinimo metodas;
- (3) su PSŠ paskolos galimybe susijusios apsaugos priemonės yra būtinos siekiant užtikrinti, kad PSŠ paskolos galimybe galėtų naudotis tik tinkamos PSŠ, kurios yra finansiškai patikimos ir turi patikimą likvidumo rizikos valdymą. Patikimo likvidumo rizikos valdymu užtikrinama, kad tinkamos PSŠ turėtų tinkamas likvidumo rizikos kontrolės priemones, įskaitant taikomas krizių atvejis, pagal kurias nesitikima, kad tinkamos PSŠ naudosis PSŠ paskolos galimybe, arba, kai tokią prieigą turi PSŠ, kurioms suteiktas kredito įstaigų veiklos leidimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 ⁽²⁾ – Eurosistemos pinigų politikos operacijomis. Visoms tinkamoms PSŠ, įskaitant tas, kurioms suteiktas kredito įstaigų veiklos leidimas pagal Reglamentą (ES) Nr. 575/2013, turėtų būti taikomos finansinio patikimumo ir patikimo likvidumo rizikos valdymo apsaugos priemonės;
- (4) Eurosistemos centriniai bankai turėtų įvertinti, kaip tinkamos PSŠ laikosi reikalavimų, susijusių su finansinio patikimumo ir patikimo likvidumo rizikos valdymo apsaugos priemonėmis. Todėl tinkamos PSŠ šių reikalavimų turi laikytis nuolat ir taip, kad nekiltų abejonių dėl jų dabartinės ir būsimos atitikties. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 648/2012 ⁽³⁾ nustatytų reguliavimo reikalavimų, susijusių su kapitalu, garantine įmoka, įsipareigojimų nevykdymo fondu, kitais finansiniais ištekliais ir likvidumo rizikos valdymo priemonėmis, laikymasis yra būtina, tačiau nepakankama sąlyga, kad Eurosistemos centriniai bankai galėtų įvertinti finansinį patikimumą ir patikimą likvidumo rizikos valdymą, kiek tai susiję su prieigos prie PSŠ paskolos galimybės suteikimu;

⁽¹⁾ 2022 m. vasario 24 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2022/912 dėl naujos kartos Transeuropinės automatizuotos realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistemos (TARGET), kuriomis panaikinamos Gairės ECB/2012/27 (ECB/2022/8) (OL L 163, 2022 6 17, p. 84, ELI: <http://data.europa.eu/eli/guideline/2022/912/oj>).

⁽²⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>).

⁽³⁾ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj>).

- (5) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame sprendime išdėstytų nuostatų, reikia patikslinti Valdančiosios tarybos įgaliojimus priimti sprendimus dėl diskrecinių priemonių tais atvejais, kai tinkama PSŠ nesilaiko reikalavimų, susijusių su finansinio patikimumo ir patikimo likvidumo rizikos valdymo apsaugos priemonėmis. Taip pat reikia nustatyti baudas, taikytinas tais atvejais, kai PSŠ prieiga prie PSŠ paskolos galimybė buvo apribota ir PSŠ viršija ribotą prieigos lygį arba naudoja PSŠ paskolos galimybę pažeisdama atitinkamus reikalavimus, susijusius su likvidumo rizikos valdymo priemonėmis. Baudų atžvilgiu TARGET komponento sistemų operatoriai ir Eurosistemos centrinių bankų emisijos centrinio banko funkcija turėtų pakankamai bendrauti tarpusavyje, kad būtų užtikrintas principo *ne bis in idem* laikymasis;
- (6) kai aktualu, reikalavimai, susiję su finansinio patikimumo ir patikimo likvidumo rizikos valdymo apsaugos priemonėmis, įskaitant susijusias diskrecines priemones ir taikytinas baudas, turėtų atspindėti tinkamų PSŠ ir euro zonos NCB sudarytuose susitarimuose dėl PSŠ paskolos galimybės;
- (7) siekiant teisinio tikrumo, šio sprendimo taikymo pradžios data turėtų būti suderinta su Gairių (ES) 2022/912 (ECB/2022/8), susijusių su PSŠ paskolos galimybė, dalinių pakeitimų taikymo data, t. y. 2025 m. spalio 6 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame sprendime vartojamos šios apibrėžtys:

- 1) pagrindinė sandorio šalis arba PSŠ – pagrindinė sandorio šalis, kuriai suteiktas veiklos leidimas pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012;
- 2) tinkama PSŠ – tinkama PSŠ, kaip apibrėžta Gairių (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) 2 straipsnio 26a punkte;
- 3) PSŠ paskolos galimybė – PSŠ paskolos galimybė, kaip apibrėžta Gairių (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) 2 straipsnio 18a punkte;
- 4) euro zonos NCB – euro zonos NCB, kaip apibrėžta Gairių (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) 2 straipsnio 27 punkte;
- 5) Eurosistemos centrinis bankas – Europos Centrinis Bankas (ECB) arba euro zonos NCB;
- 6) privatus finansavimo susitarimas – finansavimo susitarimas, išskyrus skolinimosi priemonę, kuri gali būti prieinama per euro zonos NCB;
- 7) privatus likvidumo teikėjas – likvidumo teikėjas, kuris nėra euro zonos NCB.

2 straipsnis

Reikalavimai, susiję su finansinio patikimumo apsaugos priemonėmis

1. Siekdamas užtikrinti savo finansinį patikimumą, tinkamos PSŠ nuolat laikosi šių reikalavimų:
 - a) kapitalo reikalavimų pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 16 straipsnį;
 - b) garantinės įmokos reikalavimų pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 41 straipsnį;
 - c) reikalavimų, susijusių su iš anksto finansuojamais finansiniais ištekliais pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 42 ir 43 straipsnius.

2. PSŠ tarpuskaityto nario įsipareigojimų neįvykdymo atveju, kai PSŠ vykdo įsipareigojimų neįvykdymo valdymo procesą pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 45 ir 48 straipsnius ir dėl to naudoja įsipareigojimų neįvykdžiusio tarpuskaityto nario pateiktas garantines įmokas ir iš anksto finansuojamus finansinius išteklius, nurodytus Reglamento (ES) Nr. 648/2012 42 ir 43 straipsniuose, taikomos šios nuostatos:

- a) PSŠ turi pakankamai iš anksto finansuojamų finansinių išteklių, įskaitant įsipareigojimų neįvykdžiusio tarpuskaityto nario garantines įmokas ir iš anksto finansuojamus finansinius išteklius, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 42 ir 43 straipsniuose, kad padengtų kredito nuostolius, patirtus dėl įsipareigojimų neįvykdymo valdymo proceso;
- b) remdamiesi pagal 4 straipsnį atliktu vertinimu, Eurosistemos centriniai bankai gali nuspręsti laikinai netaikyti 1 dalies c punkte nustatyto reikalavimo, jei PSŠ pateikia planą patikimai ir laiku papildyti iš anksto finansuojamus finansinius išteklius, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 42 ir 43 straipsniuose.

3. Jokia PSŠ, kuri laikoma žlungančia arba galinčia žlugti, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/23 ^(*) 22 straipsnyje, nelaikoma finansiskai patikima.

3 straipsnis

Reikalavimai, susiję su patikimo likvidumo rizikos valdymo apsaugos priemonėmis

1. Siekdamas užtikrinti patikimą likvidumo rizikos valdymą euro atžvilgiu, tinkamos PSŠ nuolat laikosi šių reikalavimų:

- a) taiko likvidumo rizikos kontrolės priemones, kuriomis užtikrinama, kad prieiga prie PSŠ paskolos galimybės arba, kai tokia prieiga suteikiama PSŠ, kurioms suteiktas kredito įstaigų leidimas pagal Reglamentą (ES) Nr. 575/2013, – prie Eurosistemos pinigų politikos operacijų:
 - i) yra kraštutinė priemonė;
 - ii) taikoma tik scenarijams, kurie dėl savo sunkumo gali kelti didelių sunkumų PSŠ likvidumo valdymui (toliau – krizės scenarijai);
 - iii) yra laikinas finansavimo šaltinis, remiantis patikimu planu kaip įmanoma greičiau grąžinti sumą, panaudotą pagal PSŠ paskolos galimybę arba, kai tokia prieiga yra prieinama PSŠ, kurioms suteiktas kredito įstaigų veiklos leidimas pagal Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 – vykdamas Eurosistemos pinigų politikos operacijas;
 - iv) nėra skirta mokėjimo įsipareigojimams, susijusiems su kitomis valiutomis nei euras, vykdyti;
- b) atitinka likvidumo rizikos kontrolės reikalavimus pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 44 straipsnį.

2. Tarpuskaityto nario įsipareigojimų neįvykdymo atveju, kai PSŠ vykdo įsipareigojimų neįvykdymo valdymo procesą pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 45 ir 48 straipsnius ir dėl to naudoja likvidžius išteklius, nurodytus Reglamento (ES) Nr. 648/2012 44 straipsnyje, taikomos šios nuostatos:

- a) kiek tai susiję su 1 dalies a punkte nustatyto reikalavimu, pagal 4 straipsnį atliekamas vertinimas gali būti atliekamas po to, kai PSŠ baigia įsipareigojimų neįvykdymo valdymo procesą;
- b) remdamiesi pagal 4 straipsnį atliktu vertinimu, Eurosistemos centriniai bankai gali nuspręsti laikinai netaikyti 1 dalies b punkte nustatyto reikalavimo, jei PSŠ pateikia planą patikimai ir laiku papildyti likvidžius išteklius, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 44 straipsnyje.

(*) 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/23 dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo sistemos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014, (ES) Nr. 806/2014 ir (ES) 2015/2365 ir direktyvos 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2007/36/EB, 2014/59/ES ir (ES) 2017/1132 (OL L 22, 2021 1 22, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/23/oj>).

3. Vertinant, ar PSŠ laikosi 1 dalies a punkto, gali būti atsižvelgiama į:
 - a) likvidumo riziką, kylančią dėl to, kad pernelyg daug kliaunamasi vienos rūšies privačiu finansavimo susitarimu;
 - b) likvidumo riziką, kylančią dėl to, kad pernelyg daug kliaunamasi per mažu skaičiumi privačių likvidumo teikėjų;
 - c) likvidumo riziką, kylančią dėl to, kad yra nedaug privačių PSŠ likvidumo teikėjų, turinčių prieigą prie Eurosistemos pinigų politikos operacijų.
4. Kiek tai susiję su 1 dalies b punktu, Eurosistemos centriniai bankai, vertindami, koku mastu privataus finansavimo susitarimai yra sudaryti iš anksto ir labai patikimi, be kita ko, nepalankiausiomis rinkos sąlygomis, gali atsižvelgti į:
 - a) išsamaus patikrinimo, kurį PSŠ taiko privataus finansavimo susitarimams, apimtį ir laipsnį;
 - b) galimybės naudotis privataus finansavimo susitarimais testavimo išsamumą ir dažnumą, šiuo tikslu naudojamą metodiką ir nepalankiausių sąlygų scenarijų aplinkybes;
 - c) testavimo rezultatų patvirtinimą, visų pirma kiek tai susiję su numatomomis likvidumo užtikrinimo sumomis pagal privataus finansavimo susitarimus.

4 straipsnis

Apsaugos priemonių vertinimas

1. Eurosistemos centriniai bankai kas ketvirtį atlieka į ateitį orientuotą vertinimą, ar tinkamos PSŠ laikosi reikalavimų, susijusių su 2 ir 3 straipsniuose numatytais finansinio patikimumo ir patikimo likvidumo rizikos valdymo apsaugos priemonėmis.
2. Jei tarp 1 dalyje numatytų ketvirčio vertinimų įvyksta įvykis, galintis kelti susirūpinimą dėl tinkamos PSŠ finansinio patikimumo ir likvidumo rizikos valdymo, Eurosistemos centriniai bankai taip pat atlieka nereguliarus vertinimus, ar tinkama PSŠ laikosi 2 ir 3 straipsniuose numatytų finansinio patikimumo ir patikimo likvidumo rizikos valdymo reikalavimų, be kita ko, vykdydami *ad hoc* intensyvesnę stebėseną ir į ateitį orientuotą vertinimą.
3. Atliekant 1 ir 2 dalyse numatytus vertinimus, gali būti atsižvelgiama į šią informaciją:
 - a) pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012 teikiamą kiekybinę informaciją apie kapitalą, garantinę įmoką, išipareigojimų neįvykdymo fondą, kitus finansinius išteklius ir likvidumo rizikos kontrolės priemones;
 - b) bet kokią papildomą informaciją apie kapitalą, garantinę įmoką, išipareigojimų neįvykdymo fondą, kitus finansinius išteklius ir likvidumo rizikos kontrolės priemones;
 - c) informaciją apie 3 straipsnio 1 dalies a punkte išvardytus elementus, susijusius su PSŠ likvidumo rizikos kontrolės priemonėmis, susijusiomis su nepalankiomis situacijomis;
 - d) bet kokią kitą svarbia laikoma informacija, visų pirma, jei ji kelia didelį susirūpinimą dėl PSŠ finansinio patikimumo, patikimo likvidumo rizikos valdymo, bendros rizikos valdymo sistemos ir valdymo.
4. Tinkama PSŠ pateikia 3 dalyje nurodytą informaciją, jei to prašo atitinkamas euro zonos NCB.

5 straipsnis

Diskrecinės priemonės

1. Valdančioji taryba atsargumo sumetimais gali nuspręsti priimti, peržiūrėti arba panaikinti diskrecines priemones, susijusias su PSŠ paskolos galimybe. Šias priemones taiko atitinkamas euro zonos NCB ir jos apima:
 - a) turto, panaudoto kaip įkaitas PSŠ paskolos galimybės tikslais, nepriėmimą, jo naudojimo apribojimą arba papildomo įvertinimo mažesne nei rinkos verte taikymą;
 - b) prieigos prie PSŠ paskolos galimybės apribojimą, sustabdymą arba nutraukimą, kaip išsamiau nurodyta 3–7 dalyse.

2. Valdančioji taryba užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos priemonės būtų taikomos proporcingai ir nediskriminuojant ir kad jos būtų tinkamai pagrįstos.

3. Jei Valdančioji taryba nenusprendžia kitaip, 2 ir 3 straipsniuose nustatytų reikalavimų neatitinkančios pagrindinės sandorio šalies prieiga prie PSŠ paskolos galimybės atsargumo sumetimais automatiškai apribojama. Jei atitiktis nebuvo atkurta adekvačiomis ir laiku taikomomis priemonėmis ne vėliau kaip per 16 savaičių nuo tos dienos, kai, remiantis 4 straipsnyje numatytais vertinimais, nustatoma, kad nesilaikoma 2 ir 3 straipsniuose nustatytų reikalavimų, pagrindinės sandorio šalies prieiga prie PSŠ paskolos galimybės atsargumo sumetimais sustabdoma. Tokias priemones taiko atitinkamas euro zonos NCB.

4. Nedarant poveikio 3 dalyje nurodytoms priemonėms, atsargumo sumetimais gali būti apribota arba sustabdyta tinkamos PSŠ, kurios atžvilgiu informacija, reikalinga 4 straipsnyje numatytiems vertinimams atlikti, yra neišsami arba neteikiama Eurosistemos centriniams bankams, prieiga prie PSŠ paskolos galimybės. Prieiga atkuriamą, kai atitinkama informacija tampa prieinama Eurosistemos centriniams bankams ir nustatoma, kad PSŠ atitinka 2 ir 3 straipsnių reikalavimus.

5. Apribojus šiame straipsnyje numatytą prieigą prie PSŠ paskolos galimybės, atitinkama tinkama PSŠ gali išlaikyti ribotą prieigą prie PSŠ paskolos galimybės lygį. Jeigu Valdančioji taryba nenusprendžia kitaip, ta ribota prieiga atitinka PSŠ paskolos galimybės naudojimo lygį tuo metu, kai Eurosistemos centriniai bankai sužino:

- a) 3 dalyje nustatytu atveju – apie tai, kad atitinkama tinkama PSŠ nesilaiko 2 ir 3 straipsniuose nustatytų reikalavimų;
- b) 4 dalyje nurodytu atveju – apie informacijos, būtinos 4 straipsnyje numatytiems vertinimams atlikti, neišsamumą arba neprieinamumą.

6. Sustabdžius prieigą prie PSŠ paskolos galimybės, kaip numatyta šiame straipsnyje, turi būti nedelsiant grąžinama visa likusių negrąžintų paskolų suma.

7. Nutraukus prieigą prie PSŠ paskolos galimybės, kaip numatyta šiame straipsnyje, turi būti nedelsiant grąžinama visa likusių negrąžintų paskolų suma, o PSŠ, kurios atžvilgiu taikomas toks nutraukimas, nedelsiant netenka prieigos prie PSŠ paskolos galimybės.

6 straipsnis

Baudos, susijusios su apsaugos priemonėmis ir diskrecinėmis priemonėmis

1. Jei Valdančioji taryba nenusprendžia kitaip, atitinkamas euro zonos NCB taiko baudas šiais atvejais:

- a) kai PSŠ prieiga prie PSŠ paskolos galimybės yra apribota pagal 5 straipsnį ir PSŠ viršija ribotą prieigos lygį; arba
- b) kai PSŠ naudojasi PSŠ paskolos galimybe pažeisdama 3 straipsnio 1 dalies a punktą.

2. 1 dalyje nurodytos baudos yra baudų palūkanų normos, apskaičiuojamos pagal:

- a) Gairių (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) I priedo II dalies 12a straipsnio 3 dalies a punktą, jei 1 dalies a arba b punkte nurodytas atvejis įvyksta pirmą kartą per bet kurį 12 mėnesių laikotarpį;
- b) Gairių (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) I priedo II dalies 12a straipsnio 3 dalies b punktą, jei 1 dalies a arba b punkte nurodytas atvejis įvyksta bent antrą kartą per tą patį 12 mėnesių laikotarpį.

3. 2 dalyje nurodytos baudų palūkanų normos taikomos:

- a) 1 dalies a punkte nurodytu atveju – pagal PSŠ paskolos galimybę naudojama sumai, viršijančiai ribotą prieigos lygį, nustatytą kaip leistina riba; arba
- b) 1 dalies b punkte nurodytu atveju – visai sumai, naudojamai pagal PSŠ paskolos galimybę.

7 straipsnis

Igyvendinimas sudarytuose susitarimuose

euro zonos NCB iki 8 straipsnio 2 dalyje nurodytos datos imasi būtinų priemonių 2–6 straipsniams įgyvendinti, kai aktualu, su tinkamomis PSŠ sudarydami susitarimus.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Jis taikomas nuo 2025 m. spalio 6 d.

Priimta Frankfurte prie Maino 2025 m. liepos 31 d.

ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE